

Til alle kommuner

Aftale om vådområdeindsatsen i 2016

Kommunernes Landsforening og Miljø- og Fødevarerministeriet har i februar 2016 indgået en aftale for 2016 om indsatsen om etablering af vådområder for reduktion af belastningen af fosfor og kvælstof til søer og kystvande, jf. vedlagte aftale og redegørelse. Aftalen supplerer den tidligere aftale fra 2009 for perioden 2010-2015.

Aftalen indeholder en redegørelse for den foreløbige fordeling af N- og P-vådområdeindsats i 2016, der gælder indtil der foreligger endelige vandområdeplaner 2015-2021. De vedtagne vandområdeplaner vil således erstatte den foreløbige fordeling af N- og P-indsatsen og danne grundlag for den videre administration af vådområdeordningen i 2016. Der forventes ikke betydelige ændringer.

Aftalen har baggrund i behovet for kvælstof- og fosforreduktion i udkast til vandområdeplaner 2015-2021. Til forskel fra vådområdeindsatsen i 2010-2015 er vådområdeindsatsen i 2016-2021 alene fordelt til hovedvandoplande, dog med et reduktionsloft for en række delvandoplande. Lokaliseringen af vådområdeprojekterne er derfor mere fleksibel end tidligere. Loftet for reduktionsmålet i delområdet indføres, da en større reduktion ikke med sikkerhed vil være modsvaret af et fagligt behov.

For reduktion af kvælstof skal vådområdeindsatsen i hele vandplanperioden bidrage med 1.535 tons N, fordelt på 18 hovedvandoplande. Inden for hvert hovedopland fremgår hvilke delvandoplande der har et reduktionsmål og med hvilken N-reduktion der maksimalt kan gennemføres via vådområder. Som noget nyt indgår hovedvandoplandene Vadehavet, Øresund og Kruså/Vidå med et reduktionsmål.

For reduktion af fosfor skal vådområdeindsatsen i hele vandplanperioden bidrage med 5 tons P, fordelt på 11 hovedvandoplande. Inden for hvert hovedvandopland fremgår hvilke søer der har et reduktionsmål og hvor stor en P-reduktion der maksimalt kan gennemføres via vådområdeprojekter for hver sø. Der indgår ikke nye hovedvandoplande med reduktionsbehov for søer.

Økonomi

I 2016 er der afsat 14 mio. kr. til etablering af fosforvådområder og 138,9 mio. kr. til etablering af kvælstofvådområder, i alt 152,9 mio. kr. I visse oversigter indgår

yderligere midler i 2016, hvilket vedrører ekstrafinansiering af vådområdeprojekter fra 2015. Disse er derfor ikke til rådighed for nærværende indsats.

Nedsættelse af vandoplandsstyregupper (VOS)

De nuværende vandoplandsstyregupper fortsætter opfølgningen på vådområdeindsatsen for perioden 2010-2015 og varetage planlægningen og koordineringen af vådområdeindsatsen for perioden 2016-2021. Inden for de nye hovedvandoplande med N-reduktion – 1.10 Vadehavet, 2.3 Øresund, 2.4 Køgebugt og 4.1 Kruså/Vidå - skal beliggenhedskommunerne senest 1. maj 2016 nedsætte en vandoplandsstyregruppe.

Deltagelse aftales mellem alle kommuner i hovedvandoplandet. Det er således muligt, hvis der er enighed herom, at nogle kommuner ikke deltager i styregruppen, f.eks. hvis der ikke skal gennemføres projekter i kommunen. Således kommer styregruppen kun til at bestå af de kommuner, hvor de konkrete projekter vil komme til at ligge inkl. de kommende projektansvarlige kommuner.

En af de deltagende kommuner skal påtage sig formandskabet. Formandskabet er kontaktpunkt for projektkommunerne, og skal fremsende vandoplandsplan og opdateringer heraf til Naturstyrelsen.

Styregruppen fastsætter selv om nødvendigt en forretningsorden.

Styregruppens sammensætning og formandskab skal meddeles Naturstyrelsen senest 1. maj 2016 i vedlagte skema. Efterfølgende ændringer i sammensætningen skal ligeledes meddeles Naturstyrelsen¹. Jævnfør ovenstående, vil styregruppen i nogle hovedvandoplande kunne bestå af ganske få medlemmer, f.eks. fra en enkelt kommune, og dermed hurtigt kunne etableres.

Opgaver for vandoplandsstyregruppen

Perioden 2010-2015 (gælder de eksisterende VOS'er)

1. Koordinerer ændringer i den samlede vådområdeindsats for hovedvandoplandet for perioden 2010-2015 ved to gange årligt at opdatere vandoplandsplanen og indsende planen til Naturstyrelsen 1. juni og 1. december.

Ajourføring af vandoplandsplanerne for 2010-2015 skal sikre overblik over kvælstof- og fosforleverancerne fra projekterne i vandplanperiode 1 (VP1). Opgaven ophører derfor, når det sidste projektet under den tidligere indsats er afsluttet.

Perioden 2016-2021

2. Planlægger og koordinerer en samlede vådområdeindsats for hovedvandoplandet i perioden 2016-2021.
3. Udarbejder inden 1. juni 2016 en plan for hovedvandoplandet hvoraf mulige projekter, deres økonomi, reduktion af næringsstof og overordnet tidsplan for

¹ Fra 1. juli 2016 vil vådområdeopgaven være forankret i Styrelsen for Vand og Naturforvaltning (SVANA). Kommunerne vil ikke blive berørt af denne formelle ændring. Der henvises i øvrigt til

http://intranet.mim.dk/News/NSTNyhedskanal/Documents/dokumenter%20til%20nyhed%20i%20NST/folder_skilsmisse.pdf.

gennemførelse fremgår. Planen udarbejdes på Miljø- og Fødevarerministeriets VOP-skema for VP2 og indsendes til Naturstyrelsen senest 3. juni 2016.

4. Beslutter hvilke mulige projekter, der forventes ansøgt om tilskud til. Disse projekter fremgår af vandoplandsplanens 1. faneblad. Projekter, der pt. ikke forventes ansøgt om tilskud til, skal fremgå af vandoplandsplanens 2. faneblad med en begrundelse, se nedenfor.
5. Udpeger een projektejer (kommune) for hver forundersøgelse og for hver etableringsprojekt blandt styregruppens medlemmer. Det er kun kommunen, der er udpeget som projektansvarlig, der kan søge om tilskud.
6. Sikrer, at den gennemsnitlige arealeffektivitet for den forventede vådområdeindsats for hovedvandoplandet er mindst 90 kg N/ha hhv. 5 kg P/ha, jf. kriteriebekendtgørelsen.
7. Sikrer, at den gennemsnitlige omkostningseffektivitet for den forventede vådområdeindsats for hovedvandoplandet maksimalt er 1.300 kr./kg N og 16.800 kr./kg P, jf. kriteriebekendtgørelsen.
8. Vandoplandsplanen opdateres når projektporteføljen i vandoplandet ændres. Når projektkommunen indsender en ansøgning om forundersøgelse eller gennemførelse af et vådområdeprojekt, skal vandoplandsplanen være opdateret inkl. den nye eller reviderede ansøgning.
9. Indsender den gældende vandoplandsplan for hovedvandoplandet efter behov i forhold til nye og reviderede ansøgninger dog mindst to gange årligt efter nærmere anmodning fra Naturstyrelsen. Der rapporteres til Naturstyrelsen med henblik på at orientere den nationale styregruppe om status og planer for indsatsen.

Vandoplandsplanen (VOP)

Vandoplandsplanen er et redskab til planlægning (rammestyring) af den indsats der efter aftalen skal foretages i koordination mellem de involverede kommuner i hovedvandoplandet. Vandoplandsplanen anvendes i Naturstyrelsens sagsbehandling til dokumentation af, at:

- projektet er beliggende i et hovedvandopland med reduktionsmål og bidrager til, at de fastsatte kvælstofreduktionsmål hhv. fosforreduktionsmål opnås,
- projektet bidrager til, at reduktionen af belastningen fra hovedvandoplandet samlet udgør mindst 90 kg N/ha hhv. 5 kg P/ha,
- projektet bidrager til, at vådområdeindsatsen i hovedvandoplandet er omkostningseffektivt.

Vandoplandsplanen danner således en del af grundlaget for hvilke projekter, der kan modtage tilskud. Men det er de konkrete forundersøgelser- og etableringsansøgningers budgetter, reduktionseffekter og tidsplaner der vil være afgørende for afgørelser om tilskud.

Vandoplandsplanen er en fortegnelse (et projektkatalog) over planlagte, igangværende og afsluttede projekter til etablering af den del af vandområdeplanernes behov for kvælstof- og fosforreduktion der skal gennemføres ved vådområdeindsatsen.

I sagens natur vil dele af vandoplandsplanen i starten bygge på en række foreløbige antagelser og skøn med hensyn til projekternes placering, reduktionseffekt, budget og tidsplan bl.a. fordi der ikke er gennemført forundersøgelser til nærmere kvalificering af projektindhold og økonomi for alle påtænkte projekter. Efterhånden som planlægningen i vandoplandet skrider frem vil vandoplandsplanen kunne præciseres og revideres i takt med at der opnås bedre

viden om påtænkte projektmuligheder. De reelle projektomkostninger vil således fremgå af vandoplandsplanen efterhånden som projekttilskud bevilliges/afslås og udbetales.

I vandoplandsplanens 1. faneblad skal de projekter, der tilsammen, efter den foreliggende bedste faglige vurdering, forventes at opfylde de fastsatte reduktionsmål for hele eller dele af vandplanperioden 2016 – 2021, fremgå. Der kan fx også indgå tidligere opgivne projekter, hvis disse vurderes relevante under den nye indsats, f.eks. fordi krav om areal- og omkostningseffektivitet i ordningen er blevet lempet, eller fordi lodsejertilslutning er ændret.

Statens indstilling og tildeling af EU-tilskudsmidler til projekter skal bl.a. baseres på konkurrencevilkår. Med henblik på at bidrage til at synliggøre, at projektkommunerne søger om tilskud til de bedst egnede projekter i hovedvandoplandet, skal vandoplandsplanen, som noget nyt, også indeholde en liste over de projekter, som styregruppen fx ved en screening pt. vurderer mindre egnede eller ikke gennemførlige, se faneblad 2. Dette kan fx skyldes manglede lodsejertilslutning, ringe areal- og omkostningseffektive, tekniske udfordringer, negative effekter på plante- og dyreliv eller at relevante myndighedstilladelse ikke forventes opnået. Hvis det på et senere tidspunkt viser sig at et projekt alligevel vurderes gennemførligt og kan bidrage til at opfylde de fastsatte reduktionsmål, kan projektet flyttes til listen over projekter, der forventes søgt om tilskud til, dvs. til 1.faneblad i vandoplandsplanen.

Med henblik på at sikre fremdrift i gennemførelse af vådområdeindsatsen er det Naturstyrelsens mål at 30 % af de forundersøgelser, der fremgår af vandoplandsplanens faneblad 1 fremsendes som ansøgning om tilskud til forundersøgelse i 2016. Husk, at tidligere opgivne projekter kan genfremsendes som ansøgning, hvis de vurderes egnede i forhold til de nye kriterier for vådområdeindsatsen.

./.

Af vedlagte udkast til N- og P-vandoplandsplaner for 2016-2021 fremgår, hvilke typer af oplysninger om projekterne det kan forventes at vandoplandsplanen skal indeholde. Endelige krav til vandoplandsplanen for 2016-2021 fastlægges snarest og vil blive fremsendt til kommunerne hurtigst muligt og VOP-skemaet vil også blive tilgængeligt på www.vandprojekter.dk.

Aftaleperiodens gyldighed

Som nævnt omfatter den indgåede aftale mellem Miljø- og Fødevareministeriet og KL alene 2016 og den afsatte økonomi i 2016. Arbejdet med vandoplandsplanerne skal dog som nævnt allerede i 2016, så vidt muligt, omfatte hele 2. vandplanperiode 2016 – 2021. Vandoplandsplanen vil derfor kunne indeholde projekter, som der først kan søges om under en ny aftale om vådområdeindsatsen. Der forventes indgået en ny aftale i løbet af indeværende år gældende for resten af vandplanperioden (VP2). I den forbindelse vil der blive taget højde for den planlægning af vådområdeindsatsen som udarbejdes i 2016.

Ansøgningskemaer og bekendtgørelse om tilskud og kriterier

Miljø- og Fødevareministeriet - NaturErhvervstyrelsen og Naturstyrelsen - er ved at udarbejde udkast til bekendtgørelser om tilskud og kriterier for etablering af vådområder. Bekendtgørelsen forventes sendt i offentlig høring i løbet af marts måned.

Der vil være ansøgningsrunde for N- og P-vådområder fra 3. juni til 4. oktober 2016. Der kan søges om både forundersøgelser og etableringer af vådområdeprojekter. Der vil i 2016 være én ansøgningsrunde.

Tidsfrister

Der er derfor følgende tidsfrister for arbejdet med den nye vådområdeindsats i 2016:

1. Styregruppens sammensætning og formandskab skal meddeles Naturstyrelsen senest 1. maj 2016.
2. Opdateret vandoplandsplan for perioden 2010-2015 indsendes til Naturstyrelsen senest 1. juni og senest 1. december 2016.
3. Vandoplandsplanen for hele eller dele af perioden 2016-2021 udarbejdes på Miljø- og Fødevareministeriets VOP-skema for VP2 og indsendes til Naturstyrelsen senest 3. juni 2016.
4. Mål om at 30 % af de planlagte forundersøgelser i de enkelte hovedvandoplande, jf. vandoplandsplanens faneblad 1, skal være ansøgt senest 4. oktober 2016.

Informationsmøder for kommuner

NaturErhvervstyrelsen, Naturstyrelsen og KL forventer at holde informationsmøder om ovenstående den 17. og 18. maj. Nærmere oplysninger om dagsorden, tidspunkter, sted mv. fremsendes snarest.